

Hassut eläinjutut osa 1

Näinä koronan ankeuttamina aikoina palsta karistaa tieteellisyyden murutkin harteiltaan.

Sen sijaan annan kertojanäänän itse luonnolle ja osin myös kesyille nelijalkaisille, joiden touhuja seuratessa voi vain todeta paikkansapitäväksi fraasin ”totuus on tarua ihmeellisempää”.

Tapaus 1: näkörajoitteinen mäyrä matkalla iltapalalle

En muista nähneeni elävää mäyrää juuri koskaan missään, ehkä joskus Ähtärin tai Korkeasaaren tarhaoloissa. Äiti kertoi nuoruudessaan setämiehen erikoisesta selkärepusta tai laukusta, joka oli tehty mäyrännahasta karvoineen pävineen, ja laukun kansi oli viirunaamainen mäyrän pään nahka kuonoineen kaikkineen. Ehkä jossakin metsästysaiheisessa museossa tällainen on nähtävilläkin.

Joskus olen ommellut kokoon terrierin kuonoa, jota mäyrä on muotoillut uudestaan luolametsästyksessä. Lähinnä metsäsian asustelun seudulla huomaa kaivetuista ja kynnytyistä kuopista maaperässä, joiden pohjilta lie löytynyt ampiäsentoukkia ja muita nameja.

Erikoinen luonnonmuodostuma on myös mäyrän vessa, kummallinen iso keko pötkylöitä, joiden tekijän tunnistaa niiden sisältämistä jyvistä ja hyönteisenosista.

Tämän vuoden keväällä, taisi olla toukokuussa, kävelin poluksi muuttanutta metsätietä Lamminhaassa kaikessa rauhassa ilman koiraa. Kello oli huomattavan paljon, melko tarkkaan iltakymmenen, kun erään mutkan takaa porhalsi vauhdikkaasti lyllertävä mäyrä, joka siis kulki samaa kapeaa polku-uraa vastakkaiseen suuntaan. Se oli hyvin omiin mietteisiinsä syventynyt, näki että oli kiire murkinoimaan polun päässä oleviin viljelymaisemiin.

En tiedä oliko tämä raitanaama tavanomaista likinäköisempi, kuitenkin se vaikutti tavattoman hämmästyneeltä reittinsä sulkevan, ihmisenmuotoisen möhkäleen havaittuaan. Melkoisen tokkuroinnin jälkeen mäyrä päätteli, että nyt reitti todellakin on tilapäisesti suljettu, ja sukelsi tienvarsipusikkoon. Päätin samantien palata kotiinpäin, ja kävelin reippaasti muutaman kymmenen metriä alamäkeen. Sitten kuitenkin uteliaisuus voitti, ja jäin uudestaan polulle seisomaan ja kuuntelemaan. Mäyrä oli laskeskellut, että lyhyt pusikossa räppiminen riittää, ja on aika palata nopeammalle polkureitille, hassua kyllä juuri samasta kohtaa jossa olin.

Vaimeasta ryminästä päättelin otuksen sijaintia ja kas kummaa, sama likinäköinen kaveri melkein tömähäti kumisaappaani varteen ojaa ylittäessään ja tohistessaan kohti ruokamaita. Kerran se selvästi ajatteli ”näin varmaan väärin, taisin vain kuvitella” ja yritti vielä kerran jatkaa polkua pitkin. Lopulta raitapään tajuntaan meni tieto ihmisestä vieressä, mäyrä häipyi metsään eikä enää näyttäytynyt.

Seuraavana iltana toivoin tapaavani saman koomisen sankarin samalla polulla kello 22, mutta sen koommin en ole mäyrää nähnyt, mylläysjälkiä kylläkin. Hyvin sympaattinen raitapaita hajamielisyudessaan.

Tapaus 2: outo tapahtumasarja kotiovella

Lämpiminä kesäöinä Luna lapinkoira on viihtynyt yöunilla ulkona, ja aamun sarastaessa ja nälän kurniessa Luna on muutamalla haukahduksella seitsemän aikaan toiminut herätyskellona. Eräs aamu oli sarastamassa kun unenpöpperöisenä avasin ulko-oven tarkoituksena ottaa koira sisälle aamiaiselleen. Avaan ulko-oven, astun ensimmäisen askeleen ja -kas kummaa- huomaan tahtomattani potkaisseeni kuolleen rotan takalistoon, niin että se lentää kaaressa kohti juoksulangassa yöpynyttä koira. Nafs, Luna on taitava ottamaan kaikkea syömäkelpoista ilmasta kiinni. Säästän lukijat seuraavilta valitettavilta ja ällöttäviltä yksityiskohdilta.

Parin päivän päästä koira sai niin laajakirjoisen matolääkkeen, että jopa rottien kantamat triikiini-loiset kuolisivat. Miten kynnyksmatolla sitten sattui lojumaan paksu rotta?

Joku kissoista, ehkä Musti-sankari, sen oli tappanut, ja koska Luna on eläinperheen nuorin, sille selvästi kannetaan saalista silloin tällöin kuin pennulle ikään. Rottia onneksi ei ole näkynyt moneen vuoteen, täytyy tunnustaa että tämän eläinlajin kohdalla eläinrakkauteni vaihtuu kauhun ja ällötyksen väreisiin. Tulevaan talveen suhtaudun toiveikkain mielin, koko talon laudoituksen alareunan ympäri on työllä ja vaivalla asennettu jyrksijäverkko, jonka pitäisi pitää jopa välikattoon tunkevat hiiret poissa.

Vinkkejä rottien torjuntaan: pitäkää varanne, kompostointi-into ja lintujen ruokkiminen saattavat houkutella isotkin siimahännät pihapiiriin. Kannattaa pitää rakennusten ympäristöt lyhyenä nurmikkona (tai soralla tai laattakivillä), pitkässä heinässä ja pusikoissa rotat viihtyvät kesäleirissä, josta syksyn kylmetessä suunnistetaan kohti rakennuksia. Lumesta kannattaa opetella tunnistamaan rotan jälkikuvio, paksu häntä tekee sen helposti havaittavaksi. Toki jätökset ja ulkorakennuksiin pinttyvä ominaishaju myös ilmiantavat tämän hyyryläisen. Torjunta on nykyään kinkkisempää, kun EU kielsi rotanmyrkkujen myynnin kuluttajille. Minkkiloukku rotalle maistuvasti syötettynä on melko hyvä konsti saada rotta kiinni elävänä.

Minkkiloukkuvihje siksi, että tavanomainen rotanloukku ei älykkäälle vipeltäjälle tahdo toimia mitenkään. Ammattidesinfektorit hoitavat rottaongelman ammattitaidolla ja rahalla, jos rottia on enemmän kuin pari. Kannattaa silti, rottahan on siitä ihme-eläin, että se jyrksii tiensä läpi jopa betonista, näin olen kuullut. Ja hyvä rottakissa on toki kullaan arvoinen apu ihmiselle, varsinkin satunnaisen nuoren rotan poistajana, niin että invaasio-ongelma poistuu ennen kuin on kunnolla alkanutkaan.